

Het Groene Hart

Inleiding

"Het Groene Hart is het Nationaal Landschap in de Randstad. Kwaliteit en open landschap staan voorop, verstedelijking kan slechts zeer selectief plaatsvinden."

Deze wat vage omschrijving van minister Veerman moet het belang van het hele gebied aangeven en veiligstellen.

Het Groene Hart is een gebied dat geacht wordt te liggen tussen de vier grote steden met ecologische verbindingzones naar Flevoland en Noord-Brabant. Dit gebied wordt gekenmerkt door een aantal cultuurhistorisch gevormde landschapstypes met op diverse plaatsen dorpen en steden.

Voor de centrale ligging is een reden voor een voortdurende vraag naar woningbouw- en bedrijfslocaties. Haaks daarop staat de wens het gebied groen te houden, nuttig voor de natuur en een park voor de bewoners van de Randstad, met tevens de functie van waterberging.

Gebiedsomschrijving

Het ontbreekt aan een heldere grensafbakening van het Groene Hart. En omdat er geen nauwkeurige vaststelling van de grenzen van het gebied is, liggen die grenzen voor iedere organisatie en elke overheidsinstelling net iets anders. Elk geeft zijn eigen invulling aan de te onderscheiden deelgebieden in het Groene Hart.

De meest ruime omschrijving stelt dat alle grond die niet vanuit de grote steden aaneengesloten bebouwd is, het Groene Hart vormt. Dat impliceert dat elke groene wei omsloten door bebouwing een stukje Groene Hart is.

De VVD gaat dat te ver. Het zou moeten gaan om aaneengesloten grote groene gebieden die zich tussen de grote en middelgrote steden doorslingeren. Met andere woorden, het gebied ten oosten van de lijn Amsterdam-Aalsmeer-Alphen-Gouda-Dordrecht en ten westen van de lijn Bussum-Maarssen-Harmelen-IJsselstein-A2 richting Den Bosch. Dat is het beeld, de rest is park.

De Oude Hollandse Waterlinie vormt het hart van het gebied en zij is nog praktisch ongeschonden. Van verschillende kanten wordt juist de Nieuwe Hollandse Waterlinie als belangrijkste zone genoemd, waarschijnlijk mede vanwege werelderfgoed redenen. Juist ter hoogte van Utrecht is die nieuwe lijn zo smal en bebouwd, dat er eigenlijk niet van groen gesproken kan worden. Hier spelen dus duidelijk andere sentimenten.

De ecologische verbindingzones

Er is geen sluitende omschrijving waaraan een ecologische verbindingzone minimaal moet voldoen. Iedereen noemt ecologie; het groen blijven met voldoende kwaliteit is zwaarwegend. Een ecologische verbindingzone is een verbinding voor flora en fauna tussen twee of meer "natuur"gebieden. Het moet dus een verbinding zijn voor planten en dieren die het voor hen mogelijk maakt van het ene naar het andere gebied te trekken. Dat stelt eisen aan zo'n zone, zoals watergangen met voldoende brede vrijblijvende walkanten, oversteekplaatsen die door iedere diersoort veilig zijn te nemen, houtsingels en andere dekkingsvormen.

Vraag is of er aan de noordzijde van het Groene Hart wel voldoende van dit soort ruimte is. Is er überhaupt wel een verbinding mogelijk ondanks de barrières die het Amsterdam-Rijnkanaal, de spoorlijn Amsterdam-Utrecht en de A2 vormen. Ten zuiden van Abcoude is er ruimte; versterking van de verbindingzone op die plek lijkt een logische stap. In het Utrechtse en Hollandse veenweidegebied zijn weinig onnatuurlijke barrières, alleen de A12 en een tweetal spoorlijnen. De doorgang langs Enkele en Dubbele Wiericke is beperkt en zou versterkt kunnen worden. Tussen de Lek, de Waal en de Maas ligt de A15 en de Betuwelijn; zij lijken geen grote hindernissen. Alle andere gebieden buiten de bovenbeschreven zone missen de importantie als hoofdverbinding en hebben hooguit een secundaire functie.

Liberaal belang

Beleving van groen, natuur en ruimte is voor ieder individu verschillend, maar wel van levensbelang. Het is een liberale gedachte om dit te koesteren, vooral omdat er nog zo weinig van (over) is. De VVD is een voorstander van duurzaam beleid. De vrijheid van (toekomstige) burgers mag niet beknot worden omdat wij kostbare natuurlijke bezittingen nu opmaken.

Omdat er nog zo weinig echt groen in het Groene Hart te vinden is, moet datgene wat er nog is niet verder aangetast worden door de bouw van huizen en bedrijven en de aanleg van wegen en andere infrastructuur. Er mag nog wel ontwikkeld worden voor recreatieve doeleinden, en dan vooral dagrecreatie. Buiten de bestaande rode contouren mag niet meer gebouwd worden. Bouwen kan elders en recreëren op zo'n korte afstand van de vier grote steden is in feite een ideaalplaatje.

De VVD ziet geen nadelen in deze keuze, omdat door de synergie van recreatie, koude sanering binnen de agrarische stand, waterberging, natuurbehoud en cultuurhistorisch besef, de waarde van de ruggegraat van het Groene Hart het nationaal belang overstijgt. De Wadden, de Wieden, de Oostvaardersplassen, het Naardermeer, de Vinkenveense, Loosdrechtse, Nieuwkoopse en Reeuwijkse Plassen, de Biesbosch en de Ooster- en Westerschelde, zij vormen gezamenlijk een lint van gebieden die wij hebben willen beschermen, ondanks het economisch belang van regionale gebieden. De VVD voegt daar een harde verbinding aan toe in de vorm van de ruggegraat van het Groene Hart.

Bestuurlijke versnippering

De VVD maakt zich zorgen over de huidige aansturing en besturing van het Groene Hart. De grootste bedreiging vormt misschien wel het feit dat er sprake is van een bestuurlijke versnippering, waardoor er gaten vallen in de eindregie. Hier kunnen afzonderlijke deelgebieden misbruik van maken, waardoor het volbouwen door kan gaan.

Het uitvoeringsplan voor het Groene Hart, het bestuurlijk werkdocument van de Stuurgroep Groene Hart van de drie betrokken provincies, zit ogenschijnlijk goed en doortimmerd in elkaar. Alle betrokken partijen doen mee (draagvlak) en er is een gedetailleerde lijst met projecten waar de komende jaren aan wordt gewerkt. Er is bovendien dekking door financiële middelen aanwezig. Maar de kracht van deze bestuurlijke constructie zou ook wel eens haar zwakte kunnen zijn. Door de vele betrokken partijen en door de versnippering over vele afzonderlijke projecten ontbreekt het aan een krachtige centrale regie.

Regio-overstijgend

De VVD Woerden ziet de bedreigingen voor haar eigen groene (sub)regio maar wil nadrukkelijk de verbinding maken met het gehele gebied van het Groene Hart, waar de Woerdense (sub)regio een onderdeel van is. Woerdens (liberale) burgemeester Hans Schmidt heeft hiertoe al duidelijk initiatief ondernomen.

Conclusie

De Oude Hollandse Waterlinie vormt met de aangrenzende gebieden de ruggengraat van het Groene Hart, een Nationaal Park. De omringende gebieden vormen een parklandschap aansluitend aan de stedelijke bebouwing van de Randstad. De vaststelling van het onderscheid tussen Nationaal Park en de aangrenzende gebieden is leidend en een voorwaarde vooraf met betrekking tot plannen voor verdere bebouwing van het Groene Hart.

De VVD Woerden is er voorstander van dat alle VVD afdelingen in het Groene Hart betrokken worden bij de besluitvorming teneinde een eensluidend liberaal standpunt uit te kunnen dragen.

VVD Woerden
augustus 2006